

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
NILO JÄÄSKINEN IŠVADA,
pateikta 2013 m. lapkričio 21 d.¹

Byla C-360/12

**Coty Germany GmbH, buvusi Coty Prestige Lancaster Group GmbH,
prieš
First Note Perfumes NV**

(Bundesgerichtshof (Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Tarptautinė jurisdikcija civilinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 40/94 — 93 straipsnio 5 dalis — Jurisdikcija Bendrijos prekių ženklo pažeidimo srityje — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — 5 straipsnio 3 punktas — Specialioji jurisdikcija bylose dėl civilinės teisės pažeidimų — Kitoje valstybėje narėje atsakovo atliktas veiksmas, kuriuo padedama pažeidinėti ar vykdyti civilinės teisės pažeidimą, padarytas bylą nagrinėjančio teismo valstybės narės teritorijoje“

I – Įžanga

1. Pateiktu prašymu priimti prejudicinį sprendimą *Bundesgerichtshof* (Vokietija) Teisingumo Teismo klausia, ar galima valstybės narės teismo tarptautinę jurisdikciją grįsti vien trečiojo asmens padarytų tariamai neteisėtų veiksmų priskyrimu atsakovei, netiesiogiai dalyvavusiai juos darant kitoje valstybėje narėje, lyg atsakovės veiksmai taip pat būtų priskirtini bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijai.

2. Visų pirma, aiškinant jurisdikcijos taisyklę, nustatytą 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo² 93 straipsnio 5 dalyje, ši problema dėl nurodomo atsakovės netiesioginio prisidėjimo prie trečiojo asmens vykdyto pažeidimo keliami pirmą kartą.

3. Antra, kadangi šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo³ 5 straipsnio 3 punktu, jis susijęs su grupe nesenu bylų, kuriose nagrinėta, ar trečiojo asmens deliktai gali būti pripažinti tinkama sąsaja siekiant nustatyti, ar egzistuoja toje nuostatoje įtvirtintas jurisdikcijos pagrindas⁴. Šio bylos aspekto analizė atskleidžia priešpriešą tarp dviejų teismo praktikos krypčių – pagal vieną pritariama siauresniam šios nuostatos aiškinimui nei pagal kitą; į tokią priešpriešą Teisingumo Teismas privalės atsižvelgti.

1 — Originalo kalba: prancūzų.

2 — OL L 11, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 146 (toliau – Reglamentas dėl Bendrijos prekių ženklo).

3 — OL L 12, 2001, p. 1 (toliau – reglamentas „Briuselis I“).

4 — Žr. 2013 m. gegužės 16 d. Sprendimą *Melzer* (C-228/11) ir 2013 m. spalio 3 d. Sprendimą *Pinckney* (C-170/12), taip pat šiuo metu nagrinėjamą bylą *Hi Hotel HCF* (C-387/12).

4. Be to, abu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimai susiję vienas su kitu, nes pirmuoju prašoma, be kita ko, nustatyti, kiek, jeigu pagal reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą būtų leidžiama taip išplėsti jurisdikciją, šį aiškinimą būtų galima pritaikyti Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 daliai. Todėl taip pat reikės išnagrinėti šiuos reglamentus galinčius sieti ryšius.

5. Konkrečiai kalbant, šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą priimtas nagrinėjant Vokietijos teisme pareikštą Vokietijos bendrovės ieškinį Belgijos bendrovei, nes ši, kaip teigiama, dalyvavo darant pirmajai bendrovei priklausančio Bendrijos prekių ženklo pažeidimą ir taip prisidėjo prie nesąžiningos konkurencijos veiksmų jos atžvilgiu. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismo klausama, ar Vokietijos teismų jurisdikcija gali būti grindžiama aplinkybe, kad atsakovė, kuri veikė Belgijoje, įtariama suteikusi pagalbą atliekant neteisėtus veiksmus Vokietijoje šios šalies verslininkui, kuriam byla nebuvo iškelta.

II – Ginčas pagrindinėje byloje, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

6. *Coty Germany GmbH*⁵ (toliau – *Coty Germany*) Vokietijoje gamina ir platina parfumerijos ir kosmetikos gaminius. Ši bendrovė prekiauja moteriškais kvėpalais, išpilstytais į flakonus, kurie yra trimatis įregistruotas Bendrijos prekių ženklas, į kurį ji turi teises.

7. *First Note Perfumes NV* (toliau – *First Note Perfumes*) Belgijoje vykdo didmeninės prekybos parfumerijos gaminiais veiklą. 2007 m. sausio mėn. ji vieną iš savo katalogo gaminių pardavė Stefan P. Warenhandel (toliau – Stefan P.), kurio prekybos įmonė įsteigta Vokietijoje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad užsakyti moteriškų kvėpalų flakonai tiekti Belgijoje. Vėliau, t. y. 2007 m. rugpjūčio mėn., pasak *Coty Germany*, Stefan P. šiuos gaminius perpardavė Vokietijos teritorijoje.

8. Nusprendusi, kad kvėpalų platinimas flakonuose, kurie panašūs į jos turimą Bendrijos prekių ženklą, yra prekių ženklo pažeidimas, neteisėta lyginamoji reklama ir nesąžininga imitacija, *Coty Germany* kreipėsi į Vokietijos teismą ir tik *First Note Perfumes*⁶ pareiškė ieškinį, kuriame reikalauja, kad pastarajai įmonei būtų nurodyta, pirma, pateikti informaciją apie tiekėją, antra, atlyginti visą žalą, kurią ieškovė patyrė ir patirs dėl šio gaminio platinimo Vokietijoje, taip pat atlyginti išlaidas, patirtas iki teismo proceso.

9. Kadangi šie prašymai buvo atmesti pirmosios instancijos teisme, o apeliacinis teismas tą atmetimą patvirtino motyvuodamas tuo, kad Vokietijos teismai neturi tarptautinės jurisdikcijos, *Coty Germany* pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof*. Ji rėmėsi nagrinėjamo Bendrijos prekių ženklo pažeidimu ir nesąžiningos konkurencijos veiksmais.

10. Dėl Bendrijos prekių ženklo *Bundesgerichtshof* nurodo, kad Vokietijos teismų tarptautinė jurisdikcija priklauso, remiantis Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalimi⁷, nuo atsakymo į klausimą, ar *Coty Germany* pagrįstai teigė, kad Vokietijoje prekių ženklo pažeidimą vykde tik atsakovė.

5 — Buvusi *Coty Prestige Lancaster Group GmbH*.

6 — Remiantis bylos medžiaga galima teigti, kad *Coty Germany* tvirtina, jog su Stefan P. sudarė neteisminį susitarimą, pagal kurį ji atsisako prieš jį pradėto persekiojimo, jei jis nutrauks inkriminuojamus veiksmus, nes priešingu atveju bus taikomos baudžiamosios sankcijos, ir pabrėžia, kad byla nagrinėjantis Vokietijos teismas Stefan P. išklauė kaip liudytoją prieš *First Note Perfumes* pradėtame procese.

7 — To reglamento 93 straipsnis pavadintas „Tarptautinis teisingumas“. To straipsnio 5 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad „92 straipsnyje nurodytos bylos ir ieškiniai [prie kurių priskiriami ieškiniai dėl prekių ženklo pažeidimo] taip pat gali būti keliamos [o ieškiniai reiškiami] tos valstybės narės, kurioje įvyko ar grėsė įvykti teisių pažeidimas <...>, teismuose“.

11. Tačiau *First Note Perfumes* gali būti laikoma dalyvavusia atliekant tokius veiksmus Vokietijos teritorijoje tik dėl to, kad ji Belgijoje pardavė ginčytinus flakonus Stefan P., o jis vėliau Vokietijoje padarė prekės ženklo pažeidimą, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 9 straipsnio 1 dalies antro sakinio b punktą⁸. Šiuo klausimu *Coty Germany* nurodė, kad *First Note Perfumes* prisidėjo prie, kaip įtariama, padaryto jos teisių Vokietijoje pažeidimo, nes žinodama, kad jos klientas iš Vokietijos ketino toje šalyje parduoti Belgijoje nupirktus gaminius, ji taip jam suteikė pagalbą, taigi ji taip pat atsakinga už prekių ženklo pažeidimą.

12. Beje, kiek tai susiję su *Coty Germany* kaltinimais, grindžiamais Vokietijos teisės dėl nesąžiningos konkurencijos⁹ pažeidimu, Vokietijos teismų jurisdikciją dėl pareikšto ieškinio bendrovei *First Note Perfumes* galima pagrįsti reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktu¹⁰ pagal žalą sukėlusio veiksmo padarymo vietą. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo suformuluoti klausimai taip pat kyla, *mutatis mutandis*, ir šiomis aplinkybėmis.

13. 2012 m. liepos 31 d. nutartimi *Bundesgerichtshof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

- „1. Ar reglamento [dėl Bendrijos prekių ženklo] 93 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad teisių pažeidimas, kaip jis suprantamas pagal Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį, laikomas įvykdytu valstybėje narėje (valstybė A), jei atliekant veiksmus kitoje valstybėje narėje (valstybė B) dalyvaujama vykdant pažeidimą pirmojoje valstybėje narėje (valstybė A)?
2. Ar reglamento [„Briuselis I“] 5 straipsnio 3 punktą reikia aiškinti taip, kad žalą sukėles įvykis laikomas įvykdytu vienoje valstybėje narėje, jei pažeidimas, kuris yra bylos dalykas ar ieškinio reikalavimų pagrindas, padarytas kitoje valstybėje narėje (valstybė narė B) ir pasireiškė dalyvavimu darant teisės pažeidimą (pagrindinėje veikoje) pirmojoje valstybėje narėje (valstybė narė A)?“

14. Pastabas raštu Teisingumo Teismui pateikė *Coty Germany*, *First Note Perfumes*, Jungtinės Karalystės bei Šveicarijos vyriausybės ir Europos Komisija. 2013 m. rugsėjo 19 d. posėdyje buvo atstovaujama šalims pagrindinėje byloje, Vokietijos vyriausybei ir Komisijai.

8 — Šioje nuostatoje apibrėžiamos „išimtinų teisių“, kuriomis naudojasi prekių ženklo savininkas, ribos.

9 — Tai yra nesąžininga lyginamoji reklama, kaip tai suprantama pagal Įstatymo dėl nesąžiningos konkurencijos (*Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*) 6 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies 6 punktą, ir nesąžiningas imitavimas, kaip tai suprantama pagal to paties įstatymo 4 straipsnio 9 punkto a ir b papunkčius.

10 — Šioje nuostatoje išdėstyta specialiosios jurisdikcijos taisyklė, pagal kurią „dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto“ „valstybėje narėje nuolat gyvenančiam asmeniui kitoje valstybėje narėje byla <...> gali būti iškelta vietos, kurioje įvyko žalą sukėles įvykis ar jis gali įvykti, [teisme]“.

III – Analizė

A – Pirminės pastabos

15. Visų pirma pažymiu, kad dėl to, jog ginčą pagrindinėje byloje lėmusios faktinės aplinkybės susiklostė dar 2007 m., *ratione temporis* taikomos tik tos Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo ir reglamento „Briuselis I“ nuostatos, kurios nurodytos prejudiciniuose klausimuose, išskyrus lygiavertes nuostatas, išdėstytas reglamentuose (EB) Nr. 207/2009¹¹ ir (ES) Nr. 1215/2012¹², kuriais buvo pakeisti atitinkamai dviejų pirmiau minėtų reglamentų tekstai. Beje, šioje byloje reikšmingos nuostatos nebuvo pakeistos taip, kad būtų padaryta įtakos jų turiniui.

16. Pridursiu, kad abiejų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimų pagrindas yra nusistovėjusi Teisingumo Teismo praktika, išdėstyta Sprendime *Bier*, kuris kitaip vadinamas *Mines de Potasse d'Alsace*¹³. Remiantis tuo sprendimu darytina išvada, kad jurisdikcijos dėl civilinės teisės pažeidimų srityje žodžių junginys „vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis“, vartojamas Briuselio konvencijos 5 straipsnio 3 punkte¹⁴, reiškia ir žalą sukėlusio priežastinio įvykio vietą, ir vietą, kurioje ta žala atsirado, todėl atsakovui byla gali būti iškelta (ieškovo pasirinkimu) vienos iš šių dviejų minėtų vietų teisme.

17. Nors akivaizdu, kad toks pasirinkimas galimas kalbant ir apie reglamento „Briuselis I“, kuris pakeitė minėtą konvenciją¹⁵, 5 straipsnio 3 punktą, lieka neišsklaidytų abejonių, kurios matyti iš antrojo klausimo, dėl galimybės išplėsti šį pasirinkimą įtraukiant sąsają su veiksmis, padarytais į teismą nešaukiamo asmens, konkrečiai kalbant, atsižvelgiant į žalos atsiradimo vietą. Pirmuoju klausimu Teisingumo Teismo prašoma, pirma, išaiškinti, ar ta teismo praktika gali būti įgyvendinta analogiškai, kiek tai susiję su Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalimi, ar, priešingai, ta nuostata turi būti aiškinama savarankiškai ir – bet kuriuo atveju – ar iš to gali atsirasti bet kurio teismo, kuriame pareikštas ieškinys dėl prekių ženklo pažeidimo tokiomis pačiomis aplinkybėmis kaip pagrindinėje byloje, jurisdikcijos pagrindas.

B – Dėl Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalies aiškinimo

– Įžanginės pastabos

18. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia, kad Teisingumo Teismas iš esmės atsakytų, ar Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad remiantis ja galima pagal vienam iš įtariamų Bendrijos prekių ženklo pažeidimą padariusių subjektų, kuris nėra ginčo šalis, priskiriama pažeidimo vietą nustatyti teismo jurisdikciją kito įtariamo tą pažeidimą padariusio subjekto, kurio veiksmai nepatenka į bylą nagrinėjančio teismo jurisdikciją, atžvilgiu.

11 — 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamentas dėl Bendrijos prekių ženklo (OL L 78, p. 1), kuris įsigaliojo 2009 m. balandžio 13 d.

12 — 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, p. 1). Remiantis to reglamento 81 straipsniu, reglamentas taikomas nuo 2015 m. vasario 10 d., išskyrus 75 ir 76 straipsnius.

13 — 1976 m. lapkričio 30 d. sprendimas (21/76, Rink. p. 1735).

14 — 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselyje pasirašyta Konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32), iš dalies pakeista konvencijomis, susijusiomis su naujų valstybių narių prisijungimu prie šios konvencijos (toliau – Briuselio konvencija).

15 — Sprendime *Mines de Potasse d'Alsace* nustatytos teismų praktikos perkėlimas grindžiamas aptariamų nuostatų lygiavertiškumu (žr., be kita ko, 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Folien Fischer ir Fofitec*, C-133/11, 31 ir 32 punktus).

19. Konkrečiai kalbant, *Bundesgerichtshof* kyla klausimas, ar šiuo atveju prekių ženklo pažeidimas, kaip tai suprantama pagal tą straipsnį, buvo padarytas Vokietijoje, nes *First Note Perfumes*, pardavusi ginčijamus kvėpalų flakonus Stefan P., nors parduota buvo Belgijoje, prisidėjo prie *Coty Germany* turimo prekių ženklo pažeidimo, kurį Vokietijoje padarė Stefan P., todėl Vokietijos teismai turi jurisdikciją dėl *First Note Perfumes*.

20. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir *Coty Germany* yra už teigiamą atsakymą, priešingai nei *First Note Perfumes* ir Komisija. Vokietijos vyriausybė teigė, kad Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalyje nenumatyta teismų jurisdikcija, grindžiama teisių pažeidimo pasekmių vieta, tačiau pagal ją leidžiama suteikti jurisdikciją, jei keli asmenys sąmoningai dalyvavo darant Bendrijos prekių ženklo pažeidimą keliose valstybėse narėse. Jungtinės Karalystės ir Šveicarijos vyriausybės šiuo klausimu nepateikė pastabų.

21. Grįsdamas tokį aiškinimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi principu, kad, siekiant nustatyti, ar valstybės narės teismas turi jurisdikciją, vietos, kurioje buvo padarytas teisių pažeidimas, kaip tai suprantama pagal Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį, nustatymo kriterijai turi būti tokie patys, kaip tie, kurie taikomi nustatant vietą, kurioje įvyko žalą sukėles įvykis, kaip tai suprantama pagal reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą.

22. Tačiau manau, kad dėl priežasčių, kurios bus nurodytos toliau, tokios analogijos taikyti negalima. Todėl pirmoji iš šių nuostatų, mano manymu, turėtų būti aiškinama kaip nuo antrosios nuostatos atskira teisės norma.

– *Negalėjimas taikyti teismo praktikos, susijusios su reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punkto aiškinimu*

23. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad atsakymas į klausimą, kurioje valstybėje narėje padarytas veiksmas, galintis būti pripažintas teisių pažeidimu, kaip tai suprantama pagal Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį, priklauso ir nuo žalą sukėlusio priežastinio įvykio vietos¹⁶, ir nuo vietos, kurioje ta žala atsirado¹⁷, kaip nustatyta minėtame Sprendime *Mines de Potasse d'Alsace* įtvirtintoje teismo praktikoje. Tas teismas teigia, kad toks aiškinimas, kylantis iš analogijos su alternatyva, leidžiama dėl reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punkto, dažniausiai minimas doktrinoje¹⁸ ir taip pat atitinka šių dviejų nuostatų prasmę bei tikslą.

24. Jei šie du sąsajos taškai tikrai reikšmingi siekiant taikyti šį straipsnį, Teisingumo Teismo nuomone, toliau reikia išnagrinėti, ar šiuo atveju vienas iš jų gali būti laikomas įrodytu *First Note Perfumes* atžvilgiu, o tai reikštų, kad jai gali būti priskirtas asmens, laikomo pagrindiniu įtariamuoju, t. y. Stefan P., Vokietijoje padarytas teisių pažeidimas, jeigu ji netiesiogiai dalyvavo jį darant. Tuo remiantis darytina išvada, kad Vokietijos teismai turėtų jurisdikciją priimti sprendimą dėl *First Note Perfumes*, net jei Stefan P. nebūtų šaukiamas į teismą.

25. Vis dėlto, mano nuomone, yra daug argumentų paneigiančių galimybę Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį aiškinti atsižvelgiant į teismų praktiką, susijusią su reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktu.

16 — Vokiečių kalba „Handlungsort“, arba žalą sukėlusio įvykio vieta.

17 — Vokiečių kalba „Erfolgsort“, arba žalos atsiradimo vieta.

18 — Žr., be kita ko, Vokietijos teismų praktiką ir doktriną, kurią nurodo U. Magnus ir P. Mankowski, *European Commentaries on Private International Law, Brussels I Regulation*, 2-asis leidimas, Sellier, Miunchenas, 2012, p. 247, 1380 pastaba.

26. Visų pirma primenu, kad šių dviejų priemonių formuluotė aiškiai išdėstyta Reglamente dėl Bendrijos prekių ženklo, nes jo 90 straipsnio 1 dalyje, kurios turinys glausčiau išdėstytas jo 15 konstatuojamojoje dalyje, nustatytas principas, kad tuo atveju, kai teisme pareikštas ieškinys susijęs su Bendrijos prekių ženklu, turi būti taikoma Briuselio konvencija, o tai taip pat taikytina reglamentui „Briuselis I“¹⁹.

27. Vis dėlto egzistuoja šio principo išimčių. Konkrečiai, Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 90 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta, kad reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktas netaikomas byloms dėl ieškinių ir pretenzijų, nurodytų Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 92 straipsnyje²⁰, būtent „visoms teisių pažeidimo byloms“²¹. Atsižvelgiant į šią išimtį, Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnyje numatyti keli „pakopomis“ taikomi jurisdikcijos pagrindai, kurie būdingi toje nuostatoje numatyta sričiai ir kurie kartais labai nutolsta nuo pagrindų, numatytų reglamente „Briuselis I“²², ypač kalbant apie minėto 93 straipsnio 5 dalyje nurodytą pagrindą²³. Šiame etape pabrėžiu manąs, kad aiškus teiginys²⁴, jog Briuselio konvencijos 5 straipsnio 3 punktas, pakeistas Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalimi, kurioje nustatyta specialiosios kompetencijos taisyklė šioje srityje, netaikomas byloms dėl teisių pažeidimo, užkerta kelią kartu aiškinti šias dvi nuostatas.

28. Priešingai, nei teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, manau, kad negalima paneigti, jog pastaroji nuostata specialaus pobūdžio, ypač atsižvelgiant, antra, į šios nuostatos atsiradimo istoriją. Dėl šio aspekto remiantis parengiamaisiais darbais darytina išvada, kad, tiesą sakant, dar prieš prasidedant teisėkūros stadijai tikrąja šio žodžio prasme, vykstant Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo projekto rengimo procedūrai, buvo atsižvelgta į jurisdikcijos taisykles, išdėstytas Briuselio konvencijoje, ir į Teisingumo Teismo praktiką, susijusią su jų aiškinimu²⁵. Komisijoje veikusi Bendrijos prekių ženklo darbo grupė nustatė, kad tos taisyklės atrodo nepakankamos sprendžiant konkrečias problemas, kylančias dėl su tokiu išskirtiniu prekių ženklu susijusių teisių pažeidimo keliose valstybėse narėse. Ši darbo grupė konkrečiai nusprendė, kad, atsižvelgiant į Bendrijos prekių ženklo specifiką, reikia pakeisti minėtos konvencijos 5 straipsnio 3 punkte nustatytą taisyklę²⁶. Pridursiu, kad Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalyje nustatyto specialiosios jurisdikcijos pagrindo ypatingumo turinys²⁷ niekada nebuvo ginčijamas, nepaisant daugybės padarytų to reglamento pakeitimų²⁸.

19 — Remiantis reglamento „Briuselis I“ 68 straipsnio 2 dalimi.

20 — Bylos, dėl kurių Bendrijos prekių ženklų teismai turi išimtinę materialinę kompetenciją pagal šio reglamento 92 straipsnį.

21 — Galima atkreipti dėmesį į tam tikrą paradoksą, nes Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 90 straipsniu daroma principinė nuoroda į „bendrosios teisės“ teismų jurisdikcijos taisykles, nustatytas reglamente „Briuselis I“, o toliau 92 straipsnyje esančiame ilgame sąraše iš pastarosios priemonės taikymo srities pašalinama dauguma bylų, kurios iš tikrųjų gali būti iškeltos dėl Bendrijos prekių ženklų (E. Gastinel *La marque communautaire*, LGDJ, Paryžius, 1998, p. 203, Nr. 395).

22 — Minėto 93 straipsnio 1 dalyje, kaip ir reglamento „Briuselis I“ 2 dalyje, numatyta principinė valstybės narės, kurioje yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji arba įsisteigimo vieta, teismų jurisdikcija. To straipsnio 2 dalyje, atvirkščiai, pateikiama didelė naujovė, palyginti su minėtu reglamentu, nes joje nustatyta, kad valstybės narės, kurioje yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta, teismai turi jurisdikciją, kai atsakovas Europos Sąjungos teritorijoje neturi nei nuolatinės gyvenamosios, nei įsisteigimo vietos. To straipsnio 3 dalyje numatyta Vidaus rinkos derinimo tarnybos (prekių ženklaus ir pramoniniam dizainui) (VRDT) buveinės vietos (Alikantė, Ispanija) valstybės narės teismų subsidiari jurisdikcija. To paties straipsnio 4 dalimi daroma išimtis iš šių jurisdikcijos taisyklių nustatant aiškiai išreikštą arba numanomą jurisdikcijos išplėtimą, kaip ir reglamente „Briuselis I“.

23 — Šios nuostatos turinys primenamas šios išvados 7 išnašoje.

24 — Išdėstytas Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 90 straipsnio 2 dalies a punkte.

25 — Žr., be kita ko, 1976 m. liepos 6 d. Komisijos priimtą „Memorandum on the creation of an EEC trade mark“ (SEC(76) 2462, p. 36, 155 ir 156 punktai).

26 — Žr. 1979 m. spalio mėn. Komisijos darbinį dokumentą ir antraštę „The need for a European trade mark System. Competence of the European Community to create one“ (III/D/1294/79-EN).

27 — Jau pačiame pirmame reglamento pasiūlyme, kuris buvo pateiktas 1980 m. lapkričio 25 d. (COM(80) 635 galutinis), buvo nustatyta sąsaja su vieta, kurioje padarytas teisių pažeidimas, ir pažymėta, kad ta sąsaja vėliau išplečiama ir taikoma atvejams, kai kyla grėsmė, kad toks pažeidimas bus padarytas. Tas pats pasakytina apie su tuo susijusios jurisdikcijos apimties ribojimą ir taikymą tik veiksmams, kurie, kaip įtariama, padaryti valstybės narės, kurios teismai turi juos nagrinėti, teritorijoje.

28 — Padaryti šio teksto pakeitimai, kurie nurodyti VRDT interneto svetainėje (<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/CTM/legalReferences/originalRegulations.fr.do>), neturėjo įtakos šiai nuostatai, išskyrus tai, kad buvo pritaikyta nauja numeracija.

29. Trečia, faktinės aplinkybės patvirtina teiginį, kad Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo rengėjai norėjo pabrėžti, kad ši nuostata skiriasi nuo Briuselio konvencijoje esančios nuostatos. Iš tiesų, lyginant su panašiose srityse priimtomis priemonėmis, matyti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas sąmoningai atskyrė kompetencijos pagrindą, kuris nurodytas tos konvencijos 5 straipsnio 3 punkte, ir tokio požiūrio jis laikėsi kituose aktuose dėl intelektinės nuosavybės²⁹, tačiau Reglamente (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių, atvirkščiai, jis nuo jo nutolo³⁰. Toks skirtumas negali būti grindžiamas korektūros klaida, nors atrodo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas laikosi tokios nuomonės. Mano manymu, tas skirtumas tuo labiau reikšmingas, nes Reglamentas (EB) Nr. 2100/94 buvo rengiamas ir priimtas tuo pačiu metu, kaip ir Reglamentas dėl Bendrijos prekių ženklo.

30. Ketvirta, manau, kad motyvai, paskatinę Teisingumo Teismą nustatyti skirtumą tarp žalą sukėlusio veiksmo vietos ir žalos atsiradimo vietos, kurie tinkami kalbant apie reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą, negali būti perkelti ir taikomi Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 daliai dėl to, kad yra daug skirtumų, susijusių su kiekvienos iš šių dviejų nuostatų turiniu.

31. Iš tiesų, pirma, vietos, kurioje buvo padarytas teisių pažeidimas, sąvoka yra siauresnė už vietos, kurioje įvyko žalą sukėlusį įvykis, sąvoką³¹. Antra, toje 93 straipsnio 5 dalyje vartojama formuluotė, atrodytų, reiškia aktyvius veiksmus, ir jie yra reikšmingesni, kai taikomi žalą sukėlusio veiksmo vietai, o ne žalos atsiradimo vietai, o reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punkto platus aiškinimas atrodo įmanomas dėl pastarajame straipsnyje vartojamos neutralesnės terminologijos³². Galiausiai pažymiu, kad viena ir kita nuostata suteikta jurisdikcijos apimtis skiriasi daugeliu aspektų³³, todėl dar labiau sumažėja jų sugretinimo tinkamumas.

32. Mano nuomone, remiantis aptariamo 93 straipsnio 5 dalies formuluotės ypatumais³⁴ ir atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis ta nuostata buvo parengta, galima daryti išvadą, kad ta dalimi nesukuriama jurisdikcija pagal žalos atsiradimo vietą. Todėl Sprendime *Mines de Potasse d'Alsace* įtvirtintos teismų praktikos taikymas šios nuostatos atveju negalimas.

33. Nepaisant to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalis, kuria, nukrypstant nuo to paties straipsnio 1–4 dalių, nustatyta jurisdikcija vietos, kurioje padarytas teisių pažeidimas, priimta remiantis tais pačiais argumentais, kaip ir reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktas. Šiuo klausimu tas teismas daro nuorodą į egzistuojančią ypač glaudžią sąsają tarp ginčo ir vietos, kurioje padarytas žalą sukėlusį veiksmas, teismų, o tuo ryšiu galima pagrįsti jurisdikcijos suteikimą minėtiems teismams dėl gero teisingumo vykdymo ir veiksmingo proceso organizavimo priežasčių.

29 — Žr., pavyzdžiui, 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino (OL L 3, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 142) 82 straipsnio 5 dalį, kurioje pakartotas jurisdikcijos pagrindas, nurodytas Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalyje.

30 — 1994 m. liepos 27 d. Tarybos reglamento dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje (OL L 227, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k. 3 sk., 16 t., p. 390) 101 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „procesiniai veiksmai, susiję su ieškiniiais dėl pažeidimų, taip pat gali būti pradedami teismuose tos vietos, kur tas pažeidimas įvyko“, kaip ir Briuselio konvencijos 5 straipsnio 3 punkte.

31 — Teisingumo Teismas pabrėžė, kad „savo išsamia formuluote [Briuselio] konvencijos 5 straipsnio 3 punktas apima didelę atsakomybės rūšių įvairovę“ (minėto Sprendimo *Mines de Potasse d'Alsace* 18 punktas).

32 — Šiuo klausimu žr. G. Tritton *Intellectual Property in Europe*, Sweet & Maxwell, Londonas, 2002, p. 1025, 13–101 dalis.

33 — Reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktu suteikiama platesnės apimties jurisdikcija nei pagal Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį, pagal kurią ta jurisdikcija taikoma tik įvykiams, įvykusiems valstybės narės, kurioje posėdžiauja bylą nagrinėjantis teismas, teritorijoje (taip pat žr. pastarojo reglamento 94 straipsnio 2 dalį). Pirmuoju atveju numatyta specialioji kompetencija paskiriant konkretų teismą, o antruoju atveju nurodyti apskritai atitinkamos „valstybės narės teismai“. Be to, pirmojoje nuostatoje, priešingai nei antrojoje, nenumatyta jurisdikcija už Sąjungos ribų nuolat gyvenančio atsakovo atžvilgiu.

34 — Žr., be kita ko, J. Fawcett ir P. Torremans *Intellectual Property and Private International Law*, Clarendon Press, Oksfordas, 1998, p. 330; A. Huet „La marque communautaire: la compétence des juridictions des États membres pour connaître de sa validité et de sa contrefaçon (Règlement CE n° 40/94 du Conseil du 20 décembre 1993)“, *J.D.I.*, 1994, 3, p. 635.

34. Atsižvelgiant į šį argumentą, gali kilti paskutinis klausimas. Jo esmė – ar, nors aiškinimas pagal analogiją negalimas, pagrindiniai principai, kuriais vadovaujantis buvo aiškinamas reglamentas „Briuselis I“, vis dėlto turėtų būti taikomi aiškinant Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį, nors pastarajame teisės akte jie neminimi. Tarp tų principų yra glaudaus ryšio tarp ginčo ir bylą nagrinėjančio teismo, gero teisingumo vykdymo ir veiksmingo proceso organizavimo, taip pat jurisdikcijos taisyklių numatomumo ir teisinio saugumo reikalavimai.

35. Dėl šio aspekto pažymiu, kad šie įvairūs reikalavimai visų pirma kyla iš aiškinimo principų, kuriuos Teisingumo Teismas nustatė savo praktikoje dėl Briuselio konvencijos, vėliau – dėl reglamento „Briuselis I“, kuriame tam tikri iš šių reikalavimų aiškiai paminėti³⁵. Tie reikalavimai kyla tiek iš sąlygų, netiesiogiai susijusių su Teisingumo Teismo analizuotomis nuostatomis, tiek iš bendrų ir logiškų argumentų. Todėl šie universalieji principai gali būti taikomi ir kitiems teisės aktams, jei tai nedraudžiama atsižvelgiant į aptariamą jurisdikcijos taisyklės turinį ar tikslą.

36. Pabrėžiu, kad negalima remtis argumentu, jog numatomumo ar teisinio saugumo stoka gali atsirasti nevienodai aiškinant šių dviejų teisės aktų nuostatas, nes jas painioti reikėtų neigti, kad Reglamente dėl Bendrijos prekių ženklo numatytos jurisdikcijos taisyklės tam tikra prasme yra *lex specialis*, palyginti su reglamento „Briuselis I“ nuostatomis. Bendrijos teisės aktų leidėjo sprendimus, priimtus aptartame kitokiame kontekste, reikia gerbti.

37. Todėl Teisingumo Teismui siūlau atsakant į pirmąjį prejudicinį klausimą Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį aiškinti atskirai, tačiau atsižvelgiant į pirma nurodytus reikalavimus, jei tai leidžiama remiantis šiuo reglamentu.

– *Įvertinimas, ar galima išplėsti jurisdikciją pagal žalos, kurią taip pat padarė trečiasis asmuo, kuris nėra atsakovas, atsiradimo vietą*

38. Teisingumo Teismo prašoma nuspręsti dėl galimybės įtvirtinti jurisdikciją dėl sąsajos, pagal kurią, remiantis Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalimi, būtų leidžiama atsakovą patraukti atsakomybėn vien už tai, kad jis valstybėje narėje netiesiogiai dalyvavo darant nurodytą teisių pažeidimą, kuris padarytas kitoje valstybėje narėje trečiojo asmens, kuris nėra atsakovas byloje, iškeltoje antrosios valstybės narės teismuose.

39. Tačiau, mano nuomone, remiantis Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 94 straipsnio 2 dalimi darytina išvada, kad šio reglamento 93 straipsnio 5 dalyje nustatyta jurisdikcijos taisyklė grindžiama teritoriškumo principu, kuris šiuo atveju suvokiamas siaurai³⁶. Iš tiesų numatyta, kad šiuo pagrindu jurisdikciją turinčiam teismui „yra teisingi tik tie veiksmai, kurie buvo atlikti ar grėsė būti atlikti toje valstybėje narėje, kurioje įsikūręs teismas“, nors teismai, kurių jurisdikcija grindžiama viena iš keturių kitų to 93 straipsnio dalių, taip pat gali priimti sprendimus dėl teisių pažeidimo, padaryto už nacionalinės teritorijos ribų.

40. Be to, Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo parengiamieji darbai verčia teigti, kad specialiosios jurisdikcijos pagrindas, nustatytas šio reglamento 93 straipsnio 5 dalyje, turi būti aiškinamas siaurai. Šis požiūris turi būti taikomas dėl tai priemonei būdingų priežasčių, kurios susijusios su sunkumais, kylančiais derinant Bendrijos prekių ženklo suteikiamos apsaugos vienodą pobūdį³⁷ su pavojumi, kad

35 — Tikslai, susiję su jurisdikcijos taisyklių „numatomumu“ ir poreikiu „padėti tinkamai vykdyti teisingumą“, kurie nebuvo nurodyti Briuselio konvencijoje, numatyti minėto reglamento 11 ir 12 konstatuojamosiose dalyse.

36 — Dėl šio aspekto M. Desantes Real pabrėžia, kad minėto 93 straipsnio 5 dalyje ypač atsižvelgiama į teritoriškumo principą, nes paprastai deliktinis veiksmas atliekamas tik vienoje valstybėje narėje, o jeigu jis padarytas keliose valstybėse narėse, ieškinius reikia atskirti („La marca comunitaria y el Derecho internacional privado“, *Marca y Diseño Comunitarios*, Arazandi, Pampelune, 1996, p. 225).

37 — To reglamento antroje konstatuojamojoje dalyje pažymėta, kad Bendrijos prekių ženkliui taikoma vienoda apsauga ir kad jis galioja visoje Sąjungoje.

teisės gali būti pažeistos keliose Sąjungos teritorijos vietose³⁸. *First Note Perfumes*, Vokietijos vyriausybė ir Komisija pagrįstai primygtinai pabrėžia aplinkybę, kad Bendrijos prekių ženklo pažeidimo atveju praktiškai kiekviena valstybė narė gali būti laikoma pažeidimo padarymo vieta, nes saugoma teisė galioja visoje Sąjungos teritorijoje.

41. Priduriu, kad teisės aktų leidėjas iš pradžių buvo numatęs įsteigti vieną teismą³⁹ ir kad galiausiai patvirtintas jurisdikcijos suteikimas nacionaliniams teismams, atrodo, yra galutinis kompromisas. Taip pritariama aiškinimui, kuriuo ribojamas teismo proceso dėl šios vienodos intelektinės nuosavybės rūšies išskaidymas. Beje, tikslas išvengti vieno kitam prieštaraujančių sprendimų aiškiai nurodytas Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo preambulėje⁴⁰.

42. Kitas parengiamuosiuose darbuose nurodytas šio reglamento tikslas⁴¹ – kovoti su *forum shopping*. Taip irgi nepalaikomas platus aiškinimas, kuriuo remiantis būtų galima šaukti į teismą asmenį, įtariamą dalyvavus vykdant bet kaip su juo susijusį teisių pažeidimą, kuris būtų susijęs su kito asmens, kuriam byla neiškelta, neteisėta veikla.

43. Galiausiai reikia iškelti klausimą, ar pagrindiniais principais, kuriuos Teisingumo Teismas nustatė aiškindamas reglamentą „Briuselis I“⁴², galima pagrįsti priešingą Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalies aiškinimą. Mano nuomone, šiuo atveju taip neturėtų būti atsizvelgiant į pirma aprašytus šio jurisdikcijos pagrindo ypatumus. Man atrodo, kad vienodo intelektinės nuosavybės ženklo, kaip antai Bendrijos prekių ženklo, apsaugai būdingame kontekste teisės aktų leidėjas nustatė prioritetus, visų pirma susijusius su ginčo sutelkimu vienos valstybės narės teismuose, t. y. tos valstybės, kurioje padarytas teisių pažeidimas arba kyla pavojus, kad jis bus padarytas.

44. Taigi, manau, kad į pirmąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti: tam, kad nurodomas teisių pažeidimas būtų laikomas padarytu valstybėje narėje, kaip tai suprantama pagal Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalį, ir tuo remiantis būtų galima pagrįsti šios valstybės narės teismų jurisdikciją, nepakanka, kad atsakovas kitoje valstybėje narėje atliktais veiksmais būtų netiesiogiai dalyvavęs darant su Bendrijos prekių ženklu susijusių teisių pažeidimą, padarytą pirmojoje valstybėje narėje trečiojo asmens, kuris teismui pateiktame ieškinyje nėra atsakovas.

C – Dėl reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punkto aiškinimo

– Įžanginės pastabos

45. Antrasis klausimas susijęs su tuo, ar reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinamas taip, kad juo remiantis galima nustatyti teismo jurisdikciją vieno iš įtariamų nurodytą žalą padariusių subjektų atžvilgiu, nors šis atsakovas neveikė bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijos teritorijoje, kai jam priskiriamas pažeidimas buvo padarytas kitoje valstybėje narėje, o to pažeidimo esmė yra dalyvavimas darant „pagrindinį pažeidimą“⁴³, kurį įvykdė kitas įtariamasis subjektas valstybėje narėje, kurioje yra to teismo buveinė.

38 — Šiuo klausimu su Reglamento dėl Bendrijos prekių ženklo projektu susijusio Komisijos darbinio dokumento (minėto šios išvados 26 išnašoje) 31 puslapyje Komisija pažymėjo, kad „the system instituted by the Judgments Convention fails, however, to solve the special problems which arise where one Community trade mark can be infringed in several Member States“ (žodis išskirtas tekste).

39 — Žr. šios išvados 25 išnašoje minėto memorandumo p. 36, 156 punktą.

40 — Remiantis jo penkiolikta konstatuojamąja dalimi „sprendimai Bendrijos prekių ženklų pažeidimo <...> klausimais turi galioti ir aprėpti visą Bendrijos teritoriją, nes tai yra vienintelis būdas išvengti vienas kitam prieštaraujančių teismų bei Tarnybos sprendimų ir pasiekti, kad nebūtų pakenkta vieningam Bendrijos prekių ženklų pobūdžiui“. Taip pat žr. to reglamento vienuoliką konstatuojamąją dalį.

41 — Žr. šios išvados 27 išnašoje nurodyto reglamento pasiūlymo p. 76.

42 — Minėti šio išvados 34 punkte.

43 — Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo pateiktu kvalifikavimu.

46. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *Coty Germany* ir Vokietijos bei Šveicarijos vyriausybės nurodė, kad pritaria tokiam jurisdikcijos pagrindui, grindžiamam sąsaja su trečiojo asmens veiksmais. Jungtinės Karalystės vyriausybė išreiškė ne tokį vienareikšmišką požiūrį, nes pasiūlė šiai galimybei taikyti išsamesnius reikalavimus, t. y. tokiai galimybei būtų galima pritarti *tik tuo atveju, jei būtų pakankamai aiškus ir tiesioginis ryšys* tarp nurodyto valstybėje narėje padaryto neteisėto veiksmo ir atsakovo veiklos kitoje valstybėje narėje. Beje, *First Note Perfumes* ir Komisija nepritarė tokiai galimybei.

– *Išvados, kurias galima padaryti remiantis teismų praktika*

47. Visų pirma reikia priminti, kad visos reglamento „Briuselis I“ nuostatos turi būti aiškinamos savarankiškai, atsižvelgiant į jo sistemą ir tikslus⁴⁴.

48. Remiantis reglamento 11 konstatuojamąja dalimi, „[tame reglamente nustatytos] jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriose bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė“.

49. Taigi tik remiantis nuostata, leidžiančia nukrypti nuo reglamento „Briuselis I“ 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto pagrindinio principo, pagal kurį jurisdikcija priskiriama valstybės narės, kurios teritorijoje atsakovas turi nuolatinę gyvenamąją vietą, teismams, šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje numatyti tam tikri specialiosios jurisdikcijos priskyrimo atvejai, tarp kurių yra ir nustatytasis minėto reglamento 5 straipsnio 3 punkte⁴⁵.

50. Konkrečiai kalbant apie tame 5 straipsnio 3 punkte nustatytą kompetencijos taisyklę, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad ji pagrįsta ypač glaudžia sąsaja tarp ginčo ir vietos, kurioje įvyko arba gali įvykti žalą sukėlęs įvykis, teismų, o tai pateisina jurisdikcijos priskyrimą pastariesiems dėl gero teisingumo administravimo ir veiksmingo proceso organizavimo priešasčių⁴⁶, laikantis minėto reglamento „Briuselis I“ 12 konstatuojamojoje dalyje nustatytų gairių. Iš tiesų priešastinio įvykio vietos nustatymas leistų nustatyti teismo, kuris objektyviai gali geriausiai įvertinti, ar įvykdytos asmens, kuriam iškelta byla, atsakomybę pagrindžiančios sąlygos, jurisdikciją⁴⁷.

51. Kadangi ši specialiosios jurisdikcijos taisyklė yra išimtinio pobūdžio, ji turi būti aiškinama siaurai ir dėl tos priežasties negali būti aiškinama plačiau nei aiškiai numatyti atvejai⁴⁸, žinant, kad negalima paneigti bendrosios taisyklės dėl atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismų jurisdikcijos.

52. Tačiau remiantis minėtame Sprendime *Mines de Potasse d’Alsace* nustatyta nusistovėjusia teismo praktika reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punkte vartojamas žodžių junginys „vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis ar jis gali įvykti“ reiškia ir *vietą, kurioje žala atsirado*, ir *priežastinio įvykio*, dėl kurio atsirado ši žala, *vietą*⁴⁹.

44 — Žr., be kita ko, minėtus sprendimus *Melzer* (22 punktą ir jame nurodyta teismų praktika) ir *Pinckney* (23 punktą).

45 — Minėti sprendimai *Melzer* (23 punktą) ir *Pinckney* (24 punktą).

46 — Minėti sprendimai *Melzer* (26 punktą ir jame nurodyta teismų praktika) ir *Pinckney* (27 punktą).

47 — Minėti sprendimai *Melzer* (28 punktą ir jame nurodyta teismų praktika) ir *Pinckney* (28 punktą).

48 — Minėti sprendimai *Melzer* (24 punktą ir jame nurodyta teismų praktika) ir *Pinckney* (25 punktą).

49 — Minėti sprendimai *Melzer* (25 punktą ir jame nurodyta teismų praktika) ir *Pinckney* (26 punktą).

53. Tačiau Teisingumo Teismas iš dalies neigiamai atsakė į šioje byloje pateiktą antrąjį klausimą, kiek tai susiję su vienu iš šių dviejų sąsajos elementų, t. y. su *priežastinio įvykio vieta*, į kurią atsižvelgus netenkama galimybės taikyti jurisdikcijos, grindžiamos tik kaltinimu bendrininkavus. Remiantis minėtu Sprendimu *Melzer* darytina išvada, kad „Reglamento [„Briuselis I“] 5 straipsnio 3 punktą turi būti aiškinamas taip, kad šia nuostata neleidžiama pagal žalą lėmusio veiksmo, priskiriamo vienam iš įtariamų žalos sukėlėjų, kuris nėra bylos šalis, vietą nustatyti teismo jurisdikcijos kito įtariamo minėtos žalos sukėlėjo, kuris neveikė teismo, į kurią kreiptasi, teritorijoje, atžvilgiu“.

54. Neginčytina, kad antrajame klausime kalbėdamas apie sąvoką „vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis“ prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi galvoje tiek priežastinio įvykio vietą, tiek vietą, kurioje atsirado žala. Iš tiesų, atsižvelgiant į ginčo pagrindinėje byloje faktinius duomenis, Vokietijos teismų jurisdikcija gali būti grindžiama vienu arba kitu iš šių kriterijų, jeigu galima atsižvelgti, kiek tai susiję su *First Note Perfumes*, į Stefan P. Vokietijoje atliktus veiksmus.

55. Vis dėlto reikia pažymėti, kad šis teismas negalėjo atsižvelgti į Sprendime *Melzer* padarytas išvadas, nes tas sprendimas buvo priimtas nacionaliniam teismui jau pateikus prašymą priimti prejudicinį sprendimą. Be to, nors pateiktas klausimas suformuluotas bendrai, toliau dėstomose pastabose apsiribosiu jurisdikcijos pagrindu, susijusiu su *vieta, kurioje atsirado žala*⁵⁰, nes kitą šioje byloje iškeltos problemos aspektą Teisingumo Teismas jau išnagrinėjo minėtoje byloje *Melzer*.

56. Dar naujesniame sprendime, kuris susijęs su specifine sritimi, t. y. su deliktu dėl autoriaus teisių pažeidimo, Teisingumo Teismas taip pat išdėstė poziciją dėl sąsajos su žalos atsiradimo vieta. Remiantis minėtu Sprendimu *Pinckney*, „Reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą turi būti aiškinamas taip, kad autoriaus turtinių teisių, garantuojamų valstybės narės, į kurios teismą kreiptasi, nurodomo pažeidimo atveju šis teismas turi jurisdikciją nagrinėti kūrinio autoriaus ieškinį dėl atsakomybės, pareikštą kitoje valstybėje narėje įsteigtai bendrovei, kuri šį kūrinį pastarojoje valstybėje atgamino materialioje laikmenoje, kurią vėliau pasinaudodamos interneto svetaine, prieinama ir iš teismo, į kurią kreiptasi, veiklos vietos, parduoda trečioje valstybėje narėje įsisteigusios bendrovės. Šio teismo jurisdikcijai priklauso nagrinėti tik žalą, padarytą valstybės narės, kurioje jis yra, teritorijoje“. Į tai taip pat reikia atsižvelgti, tuo labiau kad tokią išeitį galima taikyti ir šioje byloje.

– *Įvertinimas, ar galima išplėsti jurisdikciją pagal žalos, taip pat padarytos nesusijusio trečiojo asmens, atsiradimo vietą*

57. Antrajame prejudiciniame klausime, kuris performuluotas atsižvelgiant į pirma minėtą teismo praktiką, Teisingumo Teismo iš esmės prašoma nuspręsti, ar reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą turi būti aiškinamas taip, kad juo remiantis galima pagal žalą, kurią sukėlęs įvykis priskiriamas vienam iš įtariamų tą žalą padariusių subjektų, atsiradimo vietą nustatyti teismo jurisdikciją, taikytiną kitam įtariamam tą žalą padariusiam subjektui, kuris veikė ne teismo, į kurią kreiptasi, jurisdikcijos teritorijoje.

58. Reikia pažymėti, kad atsižvelgiant į savarankiško aiškinimo principą, kuris turi būti taikomas reglamento „Briuselis I“ nuostatomis, turi būti aiškiai atskirtos, pirma, deliktinės atsakomybės taikymo sąlygos, kurios priklauso nuo bylos nagrinėjimo iš esmės pagal ginčui taikytiną teisę, ir, antra, sąsajos taškai erdvėje, kurie reikšmingi teismo jurisdikcijos nustatymo etape remiantis minėtame reglamente vartojamomis sąvokomis. Remiantis Teisingumo Teismo praktika⁵¹, tarp šių dviejų normų grupių nėra

50 — Byloje *Pinckney* taip pat iškilo klausimas, ar teismas turi jurisdikciją pagal vietos, kurioje atsirado žala, kriterijų (minėto Sprendimo *Pinckney* 29 punktą), tačiau jis iškilo kitomis aplinkybėmis nei šioje byloje, nes buvo kalbama apie autoriaus turtinių teisių pažeidimą, padarytą naudojantis interneto svetaine, prie kurios galima prisijungti bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijos teritorijoje, kurioje tos teisės saugomos.

51 — Teisingumo Teismas ne kartą yra pripažinęs, kad tik tiesioginės žalos atsiradimo vietos teismai turi jurisdikciją, o netiesioginė žala turi būti atlyginta pagal *lex fori* arba pagal bylos esmei taikytiną teisę. Dėl patirtos netiesioginės žalos atlyginimo žr. 1990 m. sausio 11 d. Sprendimą *Dumez France ir Tracoba* (C-220/88, Rink. p. I-49), o dėl žalos, atsiradusios dėl kitoje valstybėje narėje aukos patirtos pradinės žalos, žr. 1995 m. rugsėjo 19 d. Sprendimą *Marinari* (C-364/93, Rink. p. I-2719, 16–19 punktai).

sisteminės atitikties, todėl, mano nuomone, tam, kad teismas galėtų turėti jurisdikciją pagal reglamento 5 straipsnio 3 punktą, būtent – pagal vietą, kurioje atsirado žala, nepakanka, jog taikytinoje teisėje arba *lex fori* būtų pripažįstamas tam tikros rūšies žalos atlyginimas arba žalos atlyginimas laikantis konkrečios tvarkos, pavyzdžiui, trečiojo asmens, kuriam ieškovė suteikė pagalbą, padarytų veiksmų priskyrimo ieškovei, kaip numato prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

59. Jei toks požiūris turėtų būti taikomas kalbant apie žalos atsiradimo vietą, kaip tai suprantama pagal reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą, tokiu atveju Teisingumo Teismui tektų sukurti kiekybinę ir (arba) kokybinę kaltinimo „ribą“, nuo kurios, jei civilinės teisės pažeidimą daro keli subjektai, vienas iš jų galėtų arba negalėtų būti siejamas su vieta, kurioje atsirado žala dėl, be kita ko, jo veiksmų. Ši konkreti problema neiškilo minėtoje byloje *Melzer*, nes, kiek tai susiję su žala sukėlusio įvykio vieta, kiekvieno iš skirtingose valstybėse narėse veikusių subjektų veiksmas gali būti lengviau atskirtas erdvės atžvilgiu nei tuo atveju, jei kalbėtume apie tos žalos atsiradimo vietą. Todėl, jei, remiantis ginčo pagrindinėje byloje faktinėmis aplinkybėmis, galima akivaizdžiai atskirti pagrindinę atsakomybę nuo papildomos atsakomybės⁵², reikia nepamiršti, kad kiti atvejai gali pasirodyti sudėtingesni tiek kiekybiniu⁵³, tiek kokybiniu atžvilgiais⁵⁴.

60. Dėl pastarojo aspekto primenu, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė siūlo numatomą jurisdikcijos pagrindą pripažinti atsižvelgiant į kriterijų, susijusį su „pakankamai aiškus ir tiesioginio“ ryšio tarp atsakovo veiklos pirmoje valstybėje narėje ir nurodomo neteisėto veiksmo, kurį padarė trečiasis asmuo bylą nagrinėjančio teismo valstybėje narėje, egzistavimu, ir mano, kad tolesnis konkretus taikymas priklausys nuo ginčo pagrindinėje byloje aplinkybių⁵⁵. Vis dėlto taip suvokiant problemą reikėtų, kad reikia apibrėžti materialiuosius kriterijus, kuriuos nustatyti gali būti sudėtinga⁵⁶, ir dėl to kyla pavojus, kad kiekvienu atveju reikės atlikti sudėtingą ir ilgą faktinių aplinkybių vertinimą, kuris prilygtų ginčo nagrinėjimui iš esmės. Manau, kad tai prieštarautų reglamento „Briuselis I“ tikslui nustatyti jurisdikcijos taisykles, kurios būtų bendros visoms valstybėms narėms ir kurias ginčo šalys⁵⁷ galėtų numatyti, o dėl to jų taikymas būtų aiškus ir greitas.

61. Be to, manau, jog yra pagrindo abejoti, kad dėl tokio plataus reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punkto aiškinimo, kokį pateikia *Coty Germany*, *forum actoris* gali tapti labai bendras ir gali būti sukurtos palankios sąlygos *forum shopping*. Tačiau, kaip nurodė Teisingumo Teismas⁵⁸, nustatydamas atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismų bendrąją jurisdikciją ir aiškiai atmesdamas ieškovo nuolatinės gyvenamosios vietos jurisdikciją, Europos teisės aktų leidėjas nusprendė taikyti principą,

52 — Kvalifikuodamas „dalyvavimą darant pagrindinį <...> pažeidimą“, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškina, kad šiuo atveju žala netiesiogiai atsiranda dėl atsakovės veiksmų, tačiau tiesiogiai – dėl trečiojo asmens, kuris laikomas pagrindiniu jų autoriumi, veiksmų.

53 — Taigi reikėtų iškelti klausimą, ar Teisingumo Teismo nuomonė turėtų būti tokia pati tuo atveju, kai yra neabejotinas bendras dalyvavimas, t. y. priežastinis ryšis yra vienodas, ir tuo atveju, kai du individai veikia tiesiogiai, tačiau skirtingu mastu.

54 — Jeigu remiantis reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktu tam tikrais atvejais būtų galima žalos atsiradimo vietos valstybėje narėje iškelti bylą bet kuriam asmeniui, įtariamam dalyvavus darant nurodomą civilinės teisės pažeidimą, taip pat dar reikėtų, kad Teisingumo Teismas tiksliai apibrėžtų, koks turi būti priskyrimo pobūdis, kuriu remiantis būtų galima taikyti jurisdikciją pagal sąsają.

55 — Ši vyriausybė patikslina, jog, atsižvelgiant į pagrindinės bylos faktines aplinkybes, tas kriterijus reikėtų, kad ieškovas gali įrodyti, jog atsakovas, perduodamas gaminius trečiajam asmeniui valstybėje narėje, iš tikrųjų žinojo ar pagrįstai galėjo numanyti, kad to pardavimo tiesioginė pasekmė bus nurodomas neteisėtas veiksmas, padarytas šio trečiojo asmens kitoje valstybėje narėje.

56 — Būtų galima nustatyti kitus kriterijus, nei siūlo Jungtinės Karalystės vyriausybė, pavyzdžiui, žalos ir jos atsiradimo vietos numatomumas arba sąmoningas atsakovo siekis prisidėti prie nurodomo neteisėto veiksmo įgyvendinimo.

57 — Į teisinio saugumo tikslą, įskaitant jurisdikciją turinčio teismo numatomumą, buvo atsižvelgta minėtame Sprendime *Melzer* (35 punktas) ir jis įtrauktas į naujos reglamento „Briuselis I“ redakcijos, išdėstytos Reglamente Nr. 1215/2012, 16 konstatuojamąją dalį.

58 — Šiuo atveju jau dėl Briuselio konvencijos žr. minėtus sprendimus *Dumez France ir Tracoba* (19 punktas) ir *Marinari* (13 punktas).

kuriam turėtų būti taikoma mažiausiai išimčių. Be to, jurisdikciją turinčių teismų daugėjimas kelia nepatogumų, nes tokiu atveju akcentuojamas pavojus, kad gali būti priimti nesuderinami sprendimai, kurių reglamentu „Briuselis I“ būtent ir stengiamasi išvengti⁵⁹, nepamirštant, kad abipusis sprendimų pripažinimas tokiu atveju būtų neįmanomas⁶⁰.

62. Mano nuomone, šioje byloje tokiai nukrypti leidžiančiai nuostatai, grindžiamai ypač glaudžia sąsaja tarp ginčo ir vietos, kurioje atsirado žala, teismų, nėra pateisinimo. Jeigu Vokietijos teismų jurisdikciją reikėtų pripažinti remiantis tik sąsaja su Vokietijoje trečiojo asmens, įtariamo padarius nurodytą pagrindinį deliktą, atliktais veiksmais, tai lemtų to pateisinimo neatitinkantį rezultatą. Konkrečiai kalbant, tie teismai turėtų vertinti atsakovės, kuri, kaip teigiama, prisidėjo prie šio delikto veiksmais, padarytais tik kitoje valstybėje narėje, atsakomybę.

63. Galima nuogąstauti, kad toks platus aiškinimas gali paskatinti imtis teisminių strategijų, kai laikytinas nukentėjusiu asmuo pareiškia ieškinį tik pačiai mokiausiai priešingai šaliai teisme, kurio jurisdikcijoje yra vienas iš sąsajos taškų, susijusių su kito asmens, dalyvavusio darant nurodomą pažeidimą, veikla. Taip ieškovas gali lengvai išvengti specialiai sukurtos priemonės, įtvirtintos reglamento „Briuselis I“ 6 straipsnio 1 punkte⁶¹, kad sujungtų daugiašalį teisminį ginčą ir išvengtų nesuderinamų sprendimų priėmimo šiuo atveju⁶². Bendra tokių veiksmų rizika negalėtų būti išleista iš akių net jei šiuo atveju atrodo, kad priežastis, dėl kurios ieškovė nepadarė į teismą trečiojo asmens, kuris įtariamas padaręs pagrindinį deliktą, susijusi su neteisiniu susitarimu, sudarytu su tuo asmeniu⁶³.

64. Manau, kad žalos, kuri padaryta ne atsakovo, o kitų asmenų sąmoningais veiksmais, atsiradimo vieta tariamoje priežasčių grandinėje neturėtų savaime sukurti jurisdikcijos pagrindo atsakovo atžvilgiu, tuo labiau kad šios grandinės apimtis nėra aiškiai nustatyta ir dėl to gali būti begalinė. Kitaip tariant, manau, kad remiantis reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktu asmeniui, kuris, kaip preziumuojama, atsakingas už nurodomą deliktinį veiksma, neturėtų būti galima iškelti bylos teisme, veikiančiame kitoje valstybėje narėje, kurioje jis neturi gyvenamosios vietos, tik todėl, kad kitas kaip deliktinis nurodomas veiksma, padarytas asmens, kuriam byla neiškelta, padarė žalos toje valstybėje narėje, ir todėl, kad atsakovo veiksma suteikė galimybę atlikti veiksmus, kuriuos tas trečiasis asmuo nusprendė vėliau padaryti.

65. Man atrodo, kad ši nuomonė visiškai atitinka aiškinimą, Teisingumo Teismo pateiktą minėtame Sprendime *Melzer*, kurio turinys, mano nuomone, gali būti apibendrintas taip, kad teismų jurisdikcijos išplėtimas vieno iš įtariamų žalą padariusių subjektų, kuris nepadarė delikto bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijos teritorijoje, atžvilgiu negali būti pripažintas nei pagal kitam įtariamam subjektui, kuriam byla nebuvo iškelta, priskiriamo žalą sukėlusio įvykio vietą, nei pagal dėl to įvykio kilusios žalos atsiradimo vietą. Iš tiesų manyčiau, kad reikėtų nustatyti, kad pakankamas priežastinis ryšys turi egzistuoti tik kaltinamo atsakovo atžvilgiu, kad teismas galėtų teigti turįs jurisdikciją.

59 — To reglamento 15 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad, „siekiant harmoningai vykdyti teisingumą, reikia sumažinti vienu metu vykstančių teismo procesų galimybę ir užtikrinti, kad dviejose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai“.

60 — To reglamento 34 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad teismo sprendimo nesuderinamumas su kitu sprendimu yra priežastis atsisakyti pripažinti už valstybės narės, kurioje jis buvo priimtas, ribų.

61 — Pagal to 6 straipsnio 1 punktą asmeniui byla taip pat gali būti iškelta, „kai minėtas asmuo yra vienas iš atsakovų teismuose pagal bet kurio iš jų nuolatinę gyvenamąją vietą [kai vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios vietos teisme yra keli atsakovai], jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti visus iš karto, siekiant išvengti atskirų teismo procesų metu priimtų sprendimų nesuderinamumo“.

62 — Tiek *First Note Perfumes*, tiek Komisija pabrėžia, kad Vokietijos teismai galėjo lengvai pagrįsti savo jurisdikciją reglamento „Briuselis I“ 6 straipsnio 1 punktu, jei byla kartu būtų iškelta Stefan P.

63 — Žr. šios išvados 6 išnašą.

66. Nepaisydamas šių argumentų, negaliu nekonstatuoti, kad dėl minėtame Sprendime *Pinckney* pateiktų motyvų šioje byloje gali būti pasiektas rezultatas, kuris būtų priešingas rezultatui, galinčiam išplaukti iš minėto Sprendimo *Melzer*, nebent būtų pripažinta, kad tame sprendime neseniai Teisingumo Teismo priimta pozicija⁶⁴ taikoma tik konkrečiam toje byloje nagrinėtam atvejui⁶⁵.

67. Iš tiesų, Sprendime *Pinckney* Teisingumo Teismas nusprendė, kad „kalbant apie tariamą autoriaus turtinių teisių pažeidimą, jurisdikcija nagrinėti bylas dėl deliktų arba kvazideliktų nustatyta teismui, į kurį kreiptasi, *jeigu valstybė narė, kurios teritorijoje yra šis teismas, saugo šias turtines teises, kuriomis remiasi ieškovas, ir nurodoma žala gali atsirasti teismo, į kurį kreiptasi, veiklos teritorijoje*“⁶⁶.

68. Jei išplėtimas įtraukiant kitų rūšių deliktus turėtų būti galimas⁶⁷, remiantis tokia logika, mano nuomone, būtų prieita prie išvados, kad teismas turi jurisdikciją pagal žalos atsiradimo vietą, nes, kaip ir šioje pagrindinėje byloje, ta žala atsiranda dėl to, kad įtarimą kelianti prekė „gali“ būti pateikta vartotojams valstybėje narėje, kurioje veikia tas teismas, ir kad pagal *lex fori* už tokį veiksmą taikoma civilinė atsakomybė. Atsižvelgiant į minėtą Sprendimą *Pinckney*, aplinkybė, kad nurodomas neteisėtas veiksmas sukėlė pasekmių būtent bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijos teritorijoje, tačiau tik dėl už to teismo ir už ieškovo valstybės narės ribų veikusio nepriklausomo trečiojo asmens, kuriam byla nebuvo iškelta, veiksmų, yra, mano supratimu, nereikšminga.

69. Kadangi šios bylos faktinės aplinkybės yra panašios į bylos *Pinckney* faktines aplinkybes⁶⁸, o šių bylų skirtumai, mano nuomone, nieko nelemia⁶⁹, man sunku surasti argumentų, kuriais remiantis būtų galima paneigti šį išaiškinimą, kuris reikalingas siekiant apibrėžti žalos atsiradimo vietą, kaip tai suprantama pagal reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą.

70. Todėl manau, kad jei Teisingumo Teismas nuspręstų laikytis plataus požiūrio, kurio buvo laikomasi minėtame Sprendime *Pinckney*, jis turėtų teigiamai atsakyti į antrąjį prejudicinį klausimą, kaip išdėstyta toliau. Siekdamas atsakyti išsamiai, taip pat suformuluosiu alternatyvų neigiamo atsakymo pasiūlymą tam atvejui, jei, atvirksičiai, Teisingumo Teismas nuspręstų, kad tame sprendime priimta pozicija buvo pritaikyta konkrečiai toje byloje, kurioje priimtas sprendimas, nagrinėjamam atvejui.

64 — Žr. to sprendimo rezoliucinę dalį, cituojamą šios išvados 56 punkte.

65 — Šio sprendimo 30 punkte išdėstyta, kad Teisingumo Teismas turėjo „nustatyti sąlygas, kuriomis, vadovaujantis Reglamento [„Briuselis I“] 5 straipsnio 3 punktu, žala dėl nurodomo *autoriaus turtinių teisių* pažeidimo atsiranda arba gali atsirasti ne valstybėje narėje, kurioje atsakovas atgamino šio autoriaus kūrinį materialioje laikmenoje, kuri vėliau pardavinėjama *naudojantis interneto svetaine, taip pat prieinama iš teismo, į kurį kreiptasi, veiklos vietos*“ (kursyvu pažymėta mano).

66 — Žr. to sprendimo 43 punktą, pažymėta mano.

67 — Reikia priminti, kad žalos atsiradimo vieta pagal reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktą vis dėlto gali skirtis atsižvelgiant į tai, kokia teisė tariamai buvo pažeista.

68 — Nagrinėjamas tariamai neteisėtas veiksmas, kurį padarė atsakovas kitoje valstybėje narėje, tačiau to veiksmo pasekmių kilo bylą nagrinėjančio teismo valstybėje narėje dėl kito asmens savarankiškų veiksmų.

69 — Minėtame Sprendime *Pinckney* buvo nustatyta, kad trečiasis asmuo pardavinėjo kompaktines plokšteles per interneto svetainę, kuria galima naudotis bylą nagrinėjančio teismo valstybėje narėje, tačiau man atrodo, kad tas teismas taip pat, o gal ir *a fortiori* būtų turėjęs jurisdikciją, jeigu šiomis prekėmis būtų prekiauta, kaip ir šioje byloje, toje valstybėje narėje esančioje parduotuvėje. Toje byloje, kaip įtariama, padarytas deliktas buvo susijęs su autoriaus teisėmis, kurios saugomos pagal taikytiną nacionalinę teisę, o šiuo atveju teiginiai susiję su Bendrijos prekių ženklu, saugomu visoje Sąjungos teritorijoje, ir su nesąžininga konkurencija, tačiau šie skirtumai, mano nuomone, neturi reikšmės, nes reglamento „Briuselis I“ 5 straipsnio 3 punktas taikomas visoms teisių pažeidimų rūšims.

IV – Išvada

71. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui į *Bundesgerichtshof* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo 93 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad ja remiantis negalima pagal vietą, kurioje įvykdytas Bendrijos prekių ženklo pažeidimas, priskiriamas vienam iš įtariamų tą pažeidimą padariusių subjektų, nustatyti teismo jurisdikcijos kito įtariamo tą pažeidimą padariusio subjekto, kuris veikė ne bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijos teritorijoje, atžvilgiu.
2. 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 5 straipsnio 3 punktą turi būti aiškinamas taip, kad juo remiantis galima pagal vietos, kurioje atsirado žala, priskiriama vienam iš įtariamų tą žalą sukėlusių subjektų, nustatyti teismo jurisdikciją kito įtariamo tą žalą padariusio subjekto, kuris veikė ne bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijos teritorijoje, atžvilgiu.

Alternatyvus atsakymas:

2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 5 straipsnio 3 punktą turi būti aiškinamas taip, kad šia nuostata neleidžiama nei pagal žalą sukėlusio veiksmo, priskiriamo vienam iš įtariamų tą žalą sukėlusių subjektų, nei pagal tos žalos atsiradimo vietą nustatyti teismo jurisdikcijos kito įtariamo tą žalą sukėlusio subjekto, kuris veikė ne bylą nagrinėjančio teismo teritorijoje, atžvilgiu.